

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

STUDIE

Evropský semestr a státní rozpočet při projednávání v Poslanecké sněmovně PČR

Obsah:

ÚVOD	3
EVROPSKÝ SEMESTR (ES)	3
CYKLUS EVROPSKÉHO SEMESTRU	5
EVROPSKÝ SEMESTR 2021 A PLÁN NA PODPORU OŽIVENÍ A ODOLNOSTI EU	9
ZÁVĚR	11
BIBLIOGRAFIE	11

Studie č. 2.119
listopad 2020
autor: Daša Smetanková

Shrnutí

Studie se věnuje problematice evropského semestru (ES) a jeho propojení na rozpočtový cyklus, a to zejména při jejich projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (PS PČR). ES představuje cyklus koordinace rozpočtové a hospodářské politiky s cílem předcházet případným ekonomickým výkyvům v jednotlivých zemích EU. V rámci ES je sledováno zdraví veřejných financí a podpora strukturálních reforem. Proto je ES úzce propojen se státním rozpočtem. Státní rozpočet je nejdůležitějším zákonem pro faktické fungování státu, který v podstatě představuje plán vlády na příští rok a společně se střednědobým rozpočtovým výhledem by měl reflektovat plán činnosti vlády na následující tři roky. Zahrnovat by tak v sobě měl také doporučení vzniklá v rámci cyklu ES a schválená Radou.

V úvodu studie je objasněn princip a smysl cyklu ES a popsány jsou jednotlivé dokumenty ES. Následně je stručně popsán cyklus ES a zapojení PS PČR do jeho projednávání v jednotlivých fázích cyklu. Na to navazuje přiblížení propojení ES a národního rozpočtového procesu s důrazem opět na projednávání ES a státního rozpočtu v PS PČR. Studie se zaměřuje zejména na standardní ES, ale na závěr přináší také informace týkající se ES 2021, který byl v důsledku reakce na koronavirovou krizi mírně pozměněn. ES 2021 se stane hlavním nástrojem implementace facility na podporu oživení a obnovy v rámci plánu obnovy EU, tedy nástroje, pomocí kterého budou finanční prostředky z facility použity.

Studie navazuje na dlouhodobou práci Parlamentního institutu, jež pravidelně připravuje zejména podkladové materiály k projednávání jednotlivých dokumentů ES ve výboru pro evropské záležitosti. Parlamentní institut se věnuje také rozpočtovým otázkám a připravuje studie k návrhu státního rozpočtu a státního závěrečného účtu.

Obsah

ÚVOD.....	3
EVROPSKÝ SEMESTR (ES).....	3
DOKUMENTY EVROPSKÉHO SEMESTRU	4
CYKLUS EVROPSKÉHO SEMESTRU	5
EVROPSKÝ SEMESTR V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ PČR (PS PČR)	6
SCHÉMA 3: KALENDÁŘ CYKLU ES A ROZPOČTOVÝ PROCES V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ PČR	8
PROPOJENÍ CYKLU ES A ROZPOČTOVÉHO PROCESU V RÁMCI JEDNÁNÍ POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR	9
EVROPSKÝ SEMESTR 2021 A PLÁN NA PODPORU OŽIVENÍ A ODOLNOSTI EU	9
NÁRODNÍ PLÁNY NA OBNOVU A OŽIVENÍ	10
ZMĚNY ES 2021	10
ZAPOJENÍ NÁRODNÍCH PARLAMENTŮ DO PŘÍPRAVY A KONTROLY NPPOO	10
ZÁVĚR	11
BIBLIOGRAFIE.....	11

Úvod

Evropský semestr (ES) představuje cyklus koordinace rozpočtové a hospodářské politiky s cílem koordinovat a předcházet případným ekonomickým výkyvům v jednotlivých zemích EU, které by mohly ovlivnit celou EU. Zaměřuje se na sledování udržitelnosti veřejných financí a podporu strukturálních reforem. Proto je úzce propojen s rozpočtovým cyklem. Státní rozpočet je nejdůležitějším zákonem pro faktické fungování státu, který v podstatě představuje plán vlády na příští rok a společně se střednědobým rozpočtovým výhledem by měl reflektovat plán činnosti vlády na následující tři roky.

V reakci na současnou koronavirovou krizi a schválení plánu obnovy skládajícího se z dlouhodobého rozpočtu EU (víceletý finanční rámec na roky 2021–2027) a zejména z dočasného nástroje oživení a obnovy (*Next Generation EU, NGEU*) bylo propojení ES na státní rozpočet ještě posíleno. ES se má stát hlavním koordinačním nástrojem pro implementaci facility na podporu oživení a obnovy. Facility v celkové výši 672,5 mld. eur (312,5 mld. eur formou grantů a 360 mld. eur formou půjček) je ústředním prvkem nástroje oživení NGEU. O podporu z facility budou členské státy moci žádat prostřednictvím předkládání národních plánů na podporu oživení a odolnosti, jež se mají stát součástí národních programů reforem. ES 2021 se tak zaměří zejména na implementaci facility.

Následující studie se zaměřuje právě na objasnění propojení ES a rozpočtového cyklu a to zejména při jejich projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (PS PČR). Studie se zaměřuje zejména na standardní ES, ale na závěr přináší také informace týkající se ES 2021, který byl v důsledku reakce na koronavirovou krizi mírně pozměněn.

Evropský semestr (ES)¹

Zaveden byl v roce 2010 v reakci na ekonomickou a dluhovou krizi. Původně se jednalo o půlroční období, proto je označováno jako evropský semestr. Druhých šest měsíců bývá rovněž označováno jako národní semestr. V současnosti je evropský semestr zejména pro země eurozóny delší, jelikož

¹ KRČEK, Tereza. *Evropský semestr*.

začíná zpravidla v listopadu představením politických priorit Komise na následující období a končí až předložením návrhů rozpočtových plánů zemí eurozóny následující září.

Cílem ES je pomocí koordinace hospodářských a rozpočtových politik zajistit dobrý stav veřejných financí, odhalit případné rodící se makroekonomické nerovnováhy a podpořit strukturální reformy cílící na hospodářský růst, zaměstnanost a investice.² Diskuse mezi členskými státy a Komisí probíhá v podstatě během celého semestru a jednotlivá doporučení a dokumenty Komise připravuje po konzultaci s členskými státy. Evropský semestr tak nelze chápat jenom jako soubor dokumentů připravených Komisí nebo členským státem, ale jako proces koordinace rozpočtové a hospodářské politiky.

Dokumenty evropského semestru³

Roční strategie udržitelného růstu (*Annual Sustainable Growth Strategy, ASGS*) je hlavní součástí podzimního balíčku ES. Jedná se o sdělení Komise, ve kterém jsou představeny politické priority EU týkající se rozpočtové a hospodářské politiky na nadcházející rok. Tyto strategické pokyny mají členské státy brát v úvahu při tvorbě hospodářských politik.

Společná zpráva o nezaměstnanosti je představena společně s ASGS v rámci podzimního balíčku ES. Zpráva analyzuje situaci v oblasti zaměstnanosti a sociální situaci v EU a přináší přehled klíčových ukazatelů zaměstnanosti, sociálního rozvoje a reforem v Evropě. Monitoruje také plnění indikátorů evropského pilíře sociálních práv.

Doporučení Komise pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny je součástí podzimního balíčku ES. Doporučení obsahují specifické rady jednotlivým zemím eurozóny, jež jsou relevantní z hlediska fungování eurozóny jako celku a týkají se např. dokončení hospodářské a měnové unie, narovnání makroekonomických nerovnováh nebo orientace fiskální politiky eurozóny.

Zpráva o stavu integrace jednotného trhu byla připravena nově od ES 2020 v rámci podzimního balíčku. Zpráva přinesla posouzení fungování a dosažených výsledků jednotného trhu. Snahou je zdůraznit význam strukturálních reforem provedených na úrovni členských zemí pro fungování jednotného trhu.

Zpráva mechanismu varování (*Alert Mechanism Report, AMR*) představuje zahájení ročního cyklu postupu při makroekonomické nerovnováze. Ten má odhalit a řešit případné makroekonomické nerovnováhy, jež mohou ovlivnit jak ekonomiku dané země tak také ostatních členských zemí EU. AMR identifikuje ty členské státy, u nichž by měl být proveden hloubkový přezkum za účelem posouzení, zda jsou postiženy nerovnováhami, které vyžadují přijetí politických opatření.⁴

Zprávy o jednotlivých zemích (*Country reports*) předkládá Komise v rámci zimního balíčku ES. Zprávy jsou adresované jednotlivým členským státům a obsahují podrobnou analýzu a hodnocení hospodářské a sociální politiky. Hodnocené je ve zprávě také plnění doporučení Komise z předchozího ES.

² *Evropský semestr: důvody zavedení a princip fungování* [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/european-semester-why-and-how_cs.

³ *European Semester: a guide to the main rules and documents*. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-semester/european-semester-key-rules-and-documents/>.

⁴ KRČEK, Tereza. *Evropský semestr*.

Konvergenční program/program stability připravují vlády členských států EU (program stability připravují země eurozóny) a odesílají ho do 30. dubna Evropské komisi ke zhodnocení a přípravě doporučení. Jsou součástí preventivní složky Paktu stability a růstu a členské státy v nich představují střednědobou rozpočtovou strategii – tedy jak hodlají zabezpečit zdravou fiskální pozici v střednědobém horizontu.

Národní program reforem připravují vlády členských států EU. Dokument obsahuje plán strukturálních reforem na podporu růstu a zaměstnanosti. Obdobně jako konvergenční program/program stability je odeslán Komisi ke zhodnocení a přípravě doporučení.

Doporučení pro jednotlivé země k národnímu programu reforem a stanovisko ke konvergenčnímu programu/programu stability (*Country Specific Recommendations, CSRs*) jsou součástí jarního balíčku ES a na základě posouzení konvergenčních programů/programů stability a národních programů reforem v nich Komise připraví doporučení jednotlivým zemím na období následujících 12 až 18 měsíců. Doporučení berou v úvahu priority stanovené v ASGS.⁵ Doporučení a stanovisko přijímá Rada.

Cyklus evropského semestru⁶

ES je spuštěn na podzim (listopad - prosinec)⁷, kdy Komise představí politické priority na následující období, a to v rámci roční strategie udržitelného růstu (ASGS)⁸. V rámci zprávy mechanismu varování (AMR) identifikuje Komise země, ve kterých hrozí riziko potenciální makroekonomické nerovnováhy, tedy země, kde mají být provedeny hloubkové přezkumy. V rámci této fáze předkládá Komise také návrh doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny a návrhu společné zprávy o zaměstnanosti.⁹

V rámci první fáze začátkem roku (leden - únor) jedná Rada o ASGS, schvaluje závěry k ASGS a AMR a také doporučení pro eurozónu. ASGS rovněž projednává Evropský parlament. Následně jsou v březnu zveřejněny zprávy o jednotlivých zemích, ve kterých Komise analyzuje jejich hospodářské a sociální politiky. V případě zemí s vysokým rizikem makroekonomických nerovnováh obsahuje zpráva také hloubkový přezkum makroekonomické nerovnováhy. Na základě přezkumu může Komise navrhnout doporučení s cílem sjednat nápravu. V březnu přijme Evropská rada ekonomické priority a politické směry založené na ASGS, které mají být národními vládami reflektovány v jejich konvergenčních programech/programech stability a národních programech reforem.

Druhá fáze se týká zejména národních vlád, které do konce dubna předloží konvergenční programy (resp. programy stability), které obsahují střednědobou rozpočtovou strategii vlád a národní programy reforem obsahující plány vlád v oblasti strukturálních reforem. V květnu představí Komise návrhy doporučení pro jednotlivé země (CSRs). V červnu je projedná Rada EU a v červenci schválí Evropská rada.

⁵ Doporučení EU pro jednotlivé země. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-timeline/eu-country-specific-recommendations_cs.

⁶ Jak funguje evropský semestr?. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/how-european-semester-works/>.

⁷ V rámci evropského semestru 2021 představila Komise roční strategii udržitelného růstu (ASGS) již v září.

⁸ Před rokem 2019 označovaná jako roční analýza růstu (*Annual Growth Survey, AGS*)

⁹ KRČEK, Tereza. *Evropský semestr*.

Třetí fáze do konce roku je již fáze provádění, tzv. národní semestr. Členské státy by měly doporučení zapracovat do návrhů svých rozpočtů. Členské státy eurozóny předkládají Komisi a Euroskupině návrhy svých rozpočtových plánů (*Draft Budgetary Plan, DBP*) do poloviny října. Komise ve stanovisku DBP hodnotí jejich soulad s požadavky Paktu stability a růstu (*Stability and Growth Pact, SGP*).¹⁰

Schéma 1: Cyklus ES

Zdroj: vlastní zpracování

Evropský semestr v Poslanecké sněmovně PČR (PS PČR)

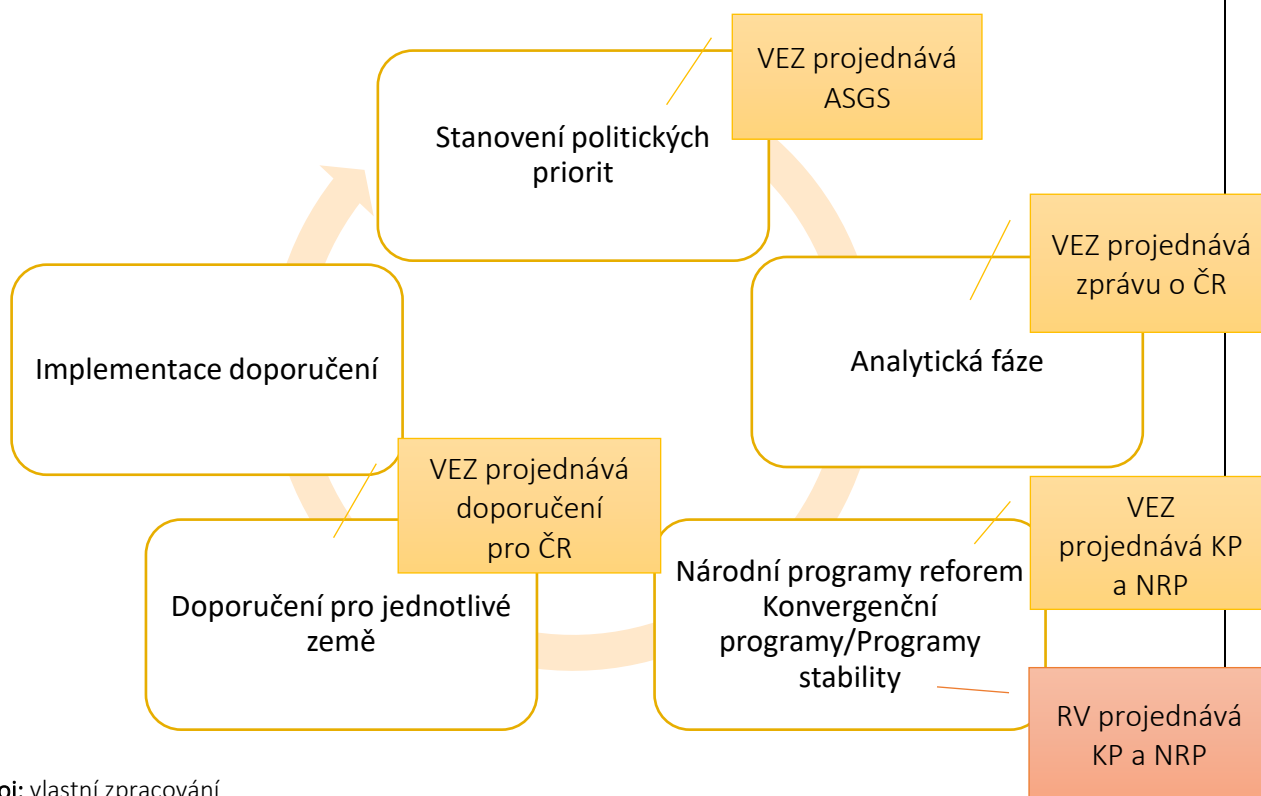
PS PČR se zapojuje do cyklu ES ve všech jeho fázích. Projednává jednotlivé návrhy dokumentů připravené Komisí.

Výbor pro evropské záležitosti (VEZ) projednává dle §109a(2) jednacího řádu Poslanecké sněmovny PČR návrhy aktů i jiné dokumenty EU bez zbytečného odkladu na základě předběžného stanoviska vlády. VEZ může tyto dokumenty také postoupit jinému věcně příslušnému výboru. Jednotlivé dokumenty ES jsou pravidelně projednávány ve VEZ, který k nim přijímá usnesení. Pravidelně je projednávána ASGS, společná zpráva o nezaměstnanosti, zpráva o ČR, konvergenční program a národní program reforem a CSRs.

Konvergenční program je jako součást rozpočtové strategie vlády ČR projednáván také v rozpočtovém výboru (RV), kde se také tradičně projednává národní program reforem připravený vládou.

¹⁰ SGP představuje pravidla pro koordinaci národních rozpočtových politik v rámci EU. Cílem je zabezpečit zdravé veřejné finance. Skládá se z preventivní a nápravné složky. Cílem preventivní složky je zabezpečit udržitelné veřejné finance v průběhu ekonomického cyklu pomocí střednědobých rozpočtových cílů (stanovení maximální výše strukturálního deficitu). Nápravná složka zabezpečuje přijetí nápravných opatření v případě, že schodek veřejných financí nebo veřejný dluh překročí referenční hodnoty 3 % resp. 60 %. European Semester: a guide to the main rules and documents. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-semester/european-semester-key-rules-and-documents/>.

Schéma 2: Evropský semestr v Poslanecké sněmovně PČR

Evropský semestr a národní rozpočtový proces v PS PČR

Státní rozpočet je základní zákon pro faktické fungování státu. Přípravuje se na následující rozpočtový rok společně se střednědobým rozpočtovým rámcem, jež obsahuje rozpočtový výhled na další dva roky. Zákon o státním rozpočtu může předložit pouze vláda a projednává jej pouze Poslanecká sněmovna PČR. Garančním výborem pro projednávání státního rozpočtu je rozpočtový výbor. Rozpočtový výbor má specifické postavení nejen při samotném projednávání návrhu zákona o státním rozpočtu, ale také při jeho přípravě nebo projednávání státního závěrečného účtu.

Od roku 2017, kdy vstoupil v platnost zákon č. 23/2017 Sb., o rozpočtové odpovědnosti, začíná roční rozpočtový cyklus v Poslanecké sněmovně představením rozpočtové strategie sektoru veřejných institucí, kterou připravuje Ministerstvo financí ČR na následující 3 roky. Obsahuje celkové výdaje sektoru veřejných institucí a postup jejich stanovení, výdajové rámce státního rozpočtu, prognózy hlavních položek příjmů a výdajů, popis dopadu plánovaných střednědobých hospodářských politik na sektor veřejných institucí, hodnocení dopadů plánovaných hospodářských politik na udržitelnost veřejných financí, finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům územních samosprávních celků a rozpočtům veřejných institucí a účtu veřejného zdravotního pojištění (§9 zákona č. 23/2017 Sb., o rozpočtové odpovědnosti). Součástí rozpočtové strategie je konvergenční program ČR.

Evropský semestr souvisí s národním rozpočtovým procesem a doplňuje ho. Je nastaven tak, aby závěry evropského semestru – doporučení Komise k národnímu programu reforem a konvergenčnímu programu mohly být zapracovány do návrhu státního rozpočtu, případně také do dlouhodobých plánů země. Evropský semestr představuje dlouhodobý dialog země s Evropskou komisí, který má vést k již zmíněným cílům: předcházení případným makroekonomickým nerovnováhám, udržitelným veřejným financím a podpoře strukturálních reforem.

Schéma 3: Kalendář cyklu ES a rozpočtový proces v Poslanecké sněmovně PČR

Cyklus ES	Projednávání státního rozpočtu v PS PČR
leden - únor	leden - únor
-	-
březen	březen
EK zveřejní zprávy o jednotlivých zemích (Country Reports) <ul style="list-style-type: none"> • VEZ projednává zprávu o ČR 	-
duben	duben
Vláda do 30. dubna schválí a předloží rozpočtovou strategii spolu s konvergenčním programem RV PS PČR <ul style="list-style-type: none"> • VEZ projedná konvergenční program a národní program reforem 	Vláda do 30. dubna schválí a předloží rozpočtovou strategii spolu s konvergenčním programem RV PS PČR <ul style="list-style-type: none"> • RV projedná rozpočtovou strategii, konvergenční program a národní program reforem Vláda do 30. dubna předloží státní závěrečný účet za předchozí fiskální rok
květen	
EK představí návrhy CSRs <ul style="list-style-type: none"> • VEZ projedná CSRs 	-
červen	
-	správci autonomních kapitol do 20. června předloží návrh příjmů a výdajů k projednání RV
červenec - srpen	
-	-
září - říjen	
-	Vláda předloží návrh zákona o státním rozpočtu do PS PČR do 30. září
listopad/prosinec	říjen - prosinec
EK zveřejní podzimní balíček ES <ul style="list-style-type: none"> • VEZ projedná podzimní balíček ES (zejména ASGS) 	PS PČR projednává návrh zákona o státním rozpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

*Termíny projednání jednotlivých dokumentů ve VEZ se mohou lišit, závisí to podle rozvrhu a plánu jednání.

Oranžovou barvou jsou označeny dokumenty ES, červenou barvou dokumenty státního rozpočtu a hnědou dokumenty propojující ES se státním rozpočtem.

Propojení cyklu ES a rozpočtového procesu v rámci jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

VEZ obvykle projednává většinu dokumentů ES předložených Komisí. Pravidelně je projednávána ASGS, společná zpráva o nezaměstnanosti, zpráva o ČR, konvergenční program a národní program reforem a CSRs. Zároveň však VEZ neprojednává státní rozpočet (pouze část věnovanou evropskému financování), který by měl vycházet a reagovat na doporučení k národnímu programu reforem a konvergenčnímu programu, tedy CSRs.

Hlavním výborem pro projednávání rozpočtových otázek, tedy zejména státního rozpočtu a státního závěrečného účtu, je rozpočtový výbor. RV se však nevěnuje evropským dokumentům ES, neprojednává ani doporučení obsažená v CSRs, přičemž však projednává konvergenční program a národní program reforem, na které CSRs reagují. Neprojednává však již doporučení Rady k národnímu programu reforem a stanovisko ke konvergenčnímu programu, přičemž tato doporučení by měla být implementována v návrhu státního rozpočtu případně ve střednědobém rozpočtovém výhledu.

Konvergenční program společně s národním programem reforem jsou zpravidla projednány ve výborech Poslanecké sněmovny ještě před jejich odesláním Evropské komisi. Konvergenční program a národní program reforem jsou jako evropské dokumenty projednávány ve Výboru pro evropské záležitosti. Zároveň je Konvergenční program jako součást rozpočtové strategie společně s národním programem reforem projednáván také v rozpočtovém výboru.

Propojení ES a státního rozpočtu je tak na úrovni PS PČR slabé. Dokumenty propojujícími projednávání evropského semestru a návrhu státního rozpočtu jsou pouze rozpočtová strategie obsahující konvergenční program a národní program reforem. Tyto dokumenty jsou projednávány jak v rámci ES, tak v rámci rozpočtového procesu.

Evropský semestr 2021 a plán na podporu oživení a odolnosti EU

Na červencovém mimořádném zasedání Evropské rady se nejvyšší představitelé členských států EU dohodli na kompromisní podobě nového evropského rozpočtu a fondu na podporu oživení NGEU. Plán obnovy je tvořen víceletým finančním rámcem (VFR) 2021 -2027 ve výši 1 074,3 mld. eur a nástrojem „Next Generation EU“ (NGEU) ve výši 750 mld. eur. Celková výše balíčku tedy představuje 1 824,3 mld. eur.

Ústředním bodem plánu na oživení je nová **facilita na podporu oživení a odolnosti** ve výši 672,5 mld. eur (312,5 mld. eur formou grantů a 360 mld. eur formou půjček). Proces ES jako již zavedený úspěšný nástroj má být využit při obnově evropského hospodářství. Toto propojení ES s rozpočtem EU má přinést lepší zacílení investic a reforem. O podporu z facility budou moci členské státy žádat prostřednictvím předkládání **národních plánů na podporu oživení a odolnosti (NPPOO)**, které mají obsahovat program vnitrostátních investic a reforem implementovaných do roku 2026.¹¹

Dne 7. 9. 2020 předložila Komise strategii pro udržitelný růst na rok 2021¹², kterou zahájila cyklus evropského semestru. Pro usnadnění přípravy NPPOO předložila Komise také **pokyny pro vytvoření**

¹¹ *Questions and answers: Commission presents next steps for €672.5 billion Recovery and Resilience Facility in 2021 Annual Sustainable Growth Strategy* [online]. Dostupné z:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_1659.

¹² Communication from the Commission: Annual Sustainable Growth Strategy 2021. Brussels 17. 9. 2020, COM(2020) 575 final

národních plánů na podporu oživení a odolnosti¹³ včetně standardizovaného modelu. Podpora má být následně uvolňována postupně na základě dosaženého pokroku a předem stanovených kritérií.

ASGS 2021 navazuje na ložskou strategii. Cílem je i nadále udržitelná konkurenceschopnost a růstovou strategií je Zelená dohoda pro Evropu.¹⁴ EU setrvává na 4 zásadách: udržitelnost životního prostředí, zvýšení produktivity, spravedlnost a makroekonomická stabilita.

Národní plány na obnovu a oživení¹⁵

NPPOO mají být hlavním referenčním dokumentem pro budoucí politické iniciativy členských států. Obsahovat mají **návrhy reforem a investic**, které budou **v souladu s cíli a zásadami ASGS**, přičemž mají **reflektovat výzvy jednotlivých zemí** a odpovídat dřívějším **CSRs** zejména pro **roky 2019¹⁶ a 2020¹⁷**. Tento soulad bude také předmětem **posouzení Evropskou komisí**. Ve svých NPPOO se členské státy mají zaměřit na výzvy a priority s trvalejším dopadem posilující růstový potenciál, vytváření pracovních míst, systémy zdravotní péče, hospodářskou a sociální odolnost a regionální soudržnost členských států. NPPOO mají být dle výzvy Komise předloženy společně s národními programy reforem v jednom integrovaném dokumentu obsahujícím přehled reforem a investic členského státu na následující roky.

Uzávěrka pro předložení NPPOO je stanovena na 30. dubna 2021. Komise však doporučuje, aby první verze plánů byly předkládány již od 15. října 2020. Členské státy mohou formálně **předkládat své plány k posouzení Komisi** v okamžiku, kdy vstoupí v platnost na podporu oživení a odolnosti v platnost, což by mělo nastat 1. ledna 2021.

Změny ES 2021¹⁸

Dočasně bude cyklus ES přizpůsoben implementaci facility. První velkou změnou je představení ASGS již v září tak, aby byly zveřejněny politické pokyny ES a také pokyny spojeny s přípravou NPPOO včas. Letošní zprávy AMR z listopadu 2020 se zaměří zejména na nová rychle vznikající rizika makroekonomické nerovnováhy v souvislosti s koronavirovou krizí.

Zprávy o jednotlivých zemích, které tradičně Komise předkládá v únoru nebo březnu, budou nahrazeny analytickými dokumenty posuzujícími podstatu NPPOO. Analytické dokumenty zveřejní Komise postupně podle přípravy NPPOO a finalizace jejich posouzení.

Velkou změnou bude také chybějící doporučení Komise pro CSRs, které Komise v rámci ES 2021 nepředloží. Provádění reforem bude monitorováno na základě CSRs z předchozích let. Komise předloží pouze fiskální doporučení v souladu s SGP.

Zapojení národních parlamentů do přípravy a kontroly NPPOO

Příprava a implementace NPPOO je odpovědností vlády, přičemž neexistuje oficiální postup na zapojení národních parlamentů do jejich přípravy, případně projednání jejich předběžné či finální verze. Zapojení národních parlamentů musí být domluveno především na národní úrovni. Evropská komise neplánuje je zapojit automaticky, je však národním parlamentům k dispozici.

¹³ Commission staff working document: Guidance to member states recovery and resilience plans. Brussels 17. 9. 2020, SWD(2020) 205 final

¹⁴ BALOUNOVÁ, Eva. *Zelená dohoda pro Evropu*.

¹⁵ SMETANKOVÁ, Daša. *Roční strategie pro udržitelný růst 2021*.

¹⁶ KRČEK, Tereza. *Evropský semestr*.

¹⁷ SMETANKOVÁ, Daša. *Doporučení k národnímu programu reforem Česka na rok 2020*.

¹⁸ SMETANKOVÁ, Daša. *Roční strategie pro udržitelný růst 2021*.

Závěr

Evropský semestr představuje cyklus koordinace rozpočtových a hospodářských politik členských zemí EU s cílem udržení zdraví veřejných financí, podpory strukturálních reforem a předcházení vzniku makroekonomických nerovnováh. ES byl zaveden v reakci na ekonomickou a finanční krizi v letech 2008 až 2009 a postupně se stal zavedeným nástrojem. Výsledkem ES je soubor doporučení, která mají členské státy implementovat. Zde přichází na řadu státní rozpočet jako nejdůležitější zákon pro faktické fungování státu a implementaci politik vlády. Rozpočet státu by měl reflektovat doporučení schválené v rámci ES, tak aby tato doporučení mohla být implementována. ES na rok 2021 doznal změn reagujících na koronavirovou krizi a schválený evropský plán obnovy. ES se stane nástrojem implementace facility na podporu oživení a obnovy a bude využit pro přípravu a schvalování národních plánů obnovy a oživení. Význam ES a jeho propojení se státním rozpočtem tak bude ještě silnější.

Ve vztahu k ES i k státnímu rozpočtu má důležitou kontrolní funkci zejména Poslanecká sněmovna PČR. Projednávání dokumentů ES se věnuje zejména výbor pro evropské záležitosti. Výborem zabývajícím se problematikou státního rozpočtu je rozpočtový výbor. Tyto dva procesy se při projednávání v PS PČR prolínají pouze v jednom dokumentu, a to v rozpočtové strategii obsahující konvergenční program, jež je projednávána jak v rámci projednávání dokumentů ES ve výboru pro evropské záležitosti tak také jako součást rozpočtového cyklu v rozpočtovém výboru. Zároveň oba výbory projednávají také národní program reforem.

Ke konvergenčnímu programu a národnímu programu reforem však v další fázi ES cyklu Komise připravuje návrhy doporučení, které však už jsou projednávány pouze ve výboru pro evropské záležitosti a nejsou už pak projednávány ve výboru, který se dále věnuje návrhu státního rozpočtu jako garanční výbor. Propojení ES a státního rozpočtu je na úrovni Poslanecké sněmovny PČR slabé.

Bibliografie

BALOUNOVÁ, Eva. *Zelená dohoda pro Evropu*. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2020, 2020. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=177565>

Doporučení EU pro jednotlivé země. *Evropská komise* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-timeline/eu-country-specific-recommendations_cs

EUROPEAN COMMISSION. *Questions and answers: Commission presents next steps for €672.5 billion Recovery and Resilience Facility in 2021 Annual Sustainable Growth Strategy* [online]. [cit. 2020-11-20]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_1659

European Semester: a guide to the main rules and documents. *European Council/Council of the European Union* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-semester/european-semester-key-rules-and-documents/>

EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský semestr: důvody zavedení a princip fungování* [online]. [cit. 2020-11-24]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/european-semester-why-and-how_cs

Jak funguje evropský semestr?. *Evropská rada/Rada EU* [online]. [cit. 2020-10-09]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/how-european-semester-works/>

KRČEK, Tereza. *Evropský semestr: Stručný přehled*. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2018, 10 s. Vybraná témata, 1/2018. ISSN 2533-414X. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=143738>

SMETANKOVÁ, Daša. *Roční strategie pro udržitelný růst 2021*. Listopad 2020. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2020. Podklad k dokumentu Rady č. 10887/20. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=77022>

SMETANKOVÁ, Daša. *Doporučení k národnímu programu reform Česka na rok 2020*. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2020, 2020. Podklad k dokumentu Rady č. 8174/20. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=180051>

Anotace/Annotation

Evropský semestr a státní rozpočet při projednávání v Poslanecké sněmovně PČR

Studie se věnuje problematice evropského semestru a jeho propojení na rozpočtový proces, a to zejména při jejich projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. ES představuje cyklus koordinace rozpočtové a hospodářské politiky s cílem předcházet případným ekonomickým výkyvům v jednotlivých zemích EU a proto by měl být úzce propojen se státním rozpočtem.

V úvodu je objasněn princip a smysl cyklu ES a popsány jsou jednotlivé dokumenty ES. Následně je stručně popsán cyklus ES a zapojení PS PČR do jeho projednávání. Práce dále přibližuje propojení ES a národního rozpočtového procesu při jejich projednávání v PS PČR. Na závěr přináší také informace týkající se ES 2021, který byl v důsledku reakce na koronavirovou krizi mírně pozměněn.

Klíčová slova: Evropský semestr, roční strategie udržitelného růstu; doporučení jednotlivým zemím; CSRs; státní rozpočet; rozpočtový proces

European semester, state budget and their deliberation in the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic

The study deals with the European Semester and its connection to the budget process, especially during their deliberation in the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic. The ES represents a cycle of coordination of budgetary and economic policy in order to prevent possible economic fluctuations in EU member states and should therefore be closely linked to the state budget.

The study explains the principle and meaning of the ES cycle and describes the individual ES documents. Subsequently, the ES cycle and the involvement of the Chamber of Deputies is briefly described. The work further describes the connection between the ES and the national budget process. Finally, it also provides information on ES 2021, which has been slightly modified in response to the coronavirus crisis.

Key words: European semester; Annual sustainable growth strategy; Country specific recommendations; CSRs; state budget; budget process

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:

Název: Evropský semestr a státní rozpočet při projednávání v Poslanecké sněmovně PČR

Autoři: Smetanková, D.

Číslo: Srovnávací studie č. 2.119

Datum: listopad 2020

Klíčová slova:

Evropský semestr; roční strategie udržitelného růstu; doporučení jednotlivým zemím; CSRs; státní rozpočet; rozpočtový proces

EDICE: STUDIE

Typ edice: online, ISSN 2533-4131

URL: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=1>

První vydání edice: červenec 1991

Frekvence vydání edice: nepravidelná

Zaměření: srovnávací a analytické studie zpracované pro členy Parlamentu České republiky

Jazyk: CZ

Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1